

CSECSEMŐ TÁPLÁLÁS – AZ ANYATEJES TÁPLÁLÁS FONTOSSÁGA

Dr. Tomsits Erika
egyetemi docens

Miért különösen fontos a protein-energia malnutrició kerülése újszülöttkorban?

metabolikus imprinting
kompenzáció hiánya
vulnerabilitás

agy

14 %

2 %

Nem biztos, hogy maradék tünet nélkül gyógyul.

Energiatartalék a szervezet katabolizmusa esetén

Életkor	Napi felhasználás	Meddig elég a tartalék? (nap)
Felnőtt	1900 kcal	~ 90
Koraszülött (1000 g)	60 – 100 kcal/kg	~ 4
Újszülött	110 – 120 kcal/kg	~ 20-25
1 éves gyermek	85 – 90 kcal/kg	~ 40-45

Anyatejes táplálás = Gold standard

Egészséges, érett újszülött kizárólagos
tápláléka 6 hónapos korig

Az anyatej legfőbb jellemzői 1.

- Savó:casein=7:3
- Legfőbb fehérje az alfa-lactalbumin
- Lactoferrin,slgA,lisozym
- Összenergia 50%-a zsír
- AA és DHA tartalom
- nukleotidok
- Lactose és oligosacharidok FOS/GOS
- Probiotikumok
- Emészthető fehérje-ásványianyag komplexek
- Alacsony K vitamin tartalom

Átlagos energiadenzitás: 65-70 kcal/ml

Az anyatej legfőbb jellemzői 2.

Összetétele változik:

egy szoptatáson belül

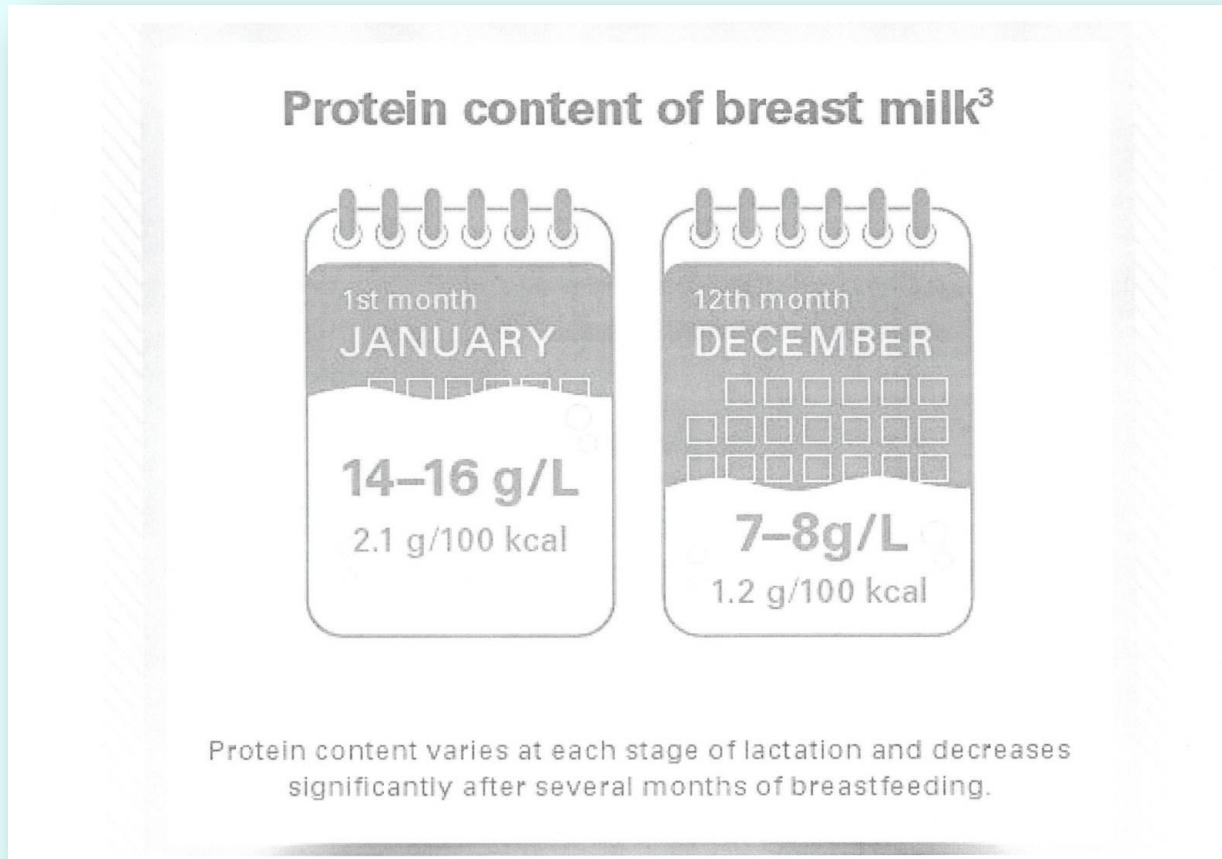
napszak szerint

laktációs időn belül

egyénenként (földrajzi hely, táplálkozási szokások)

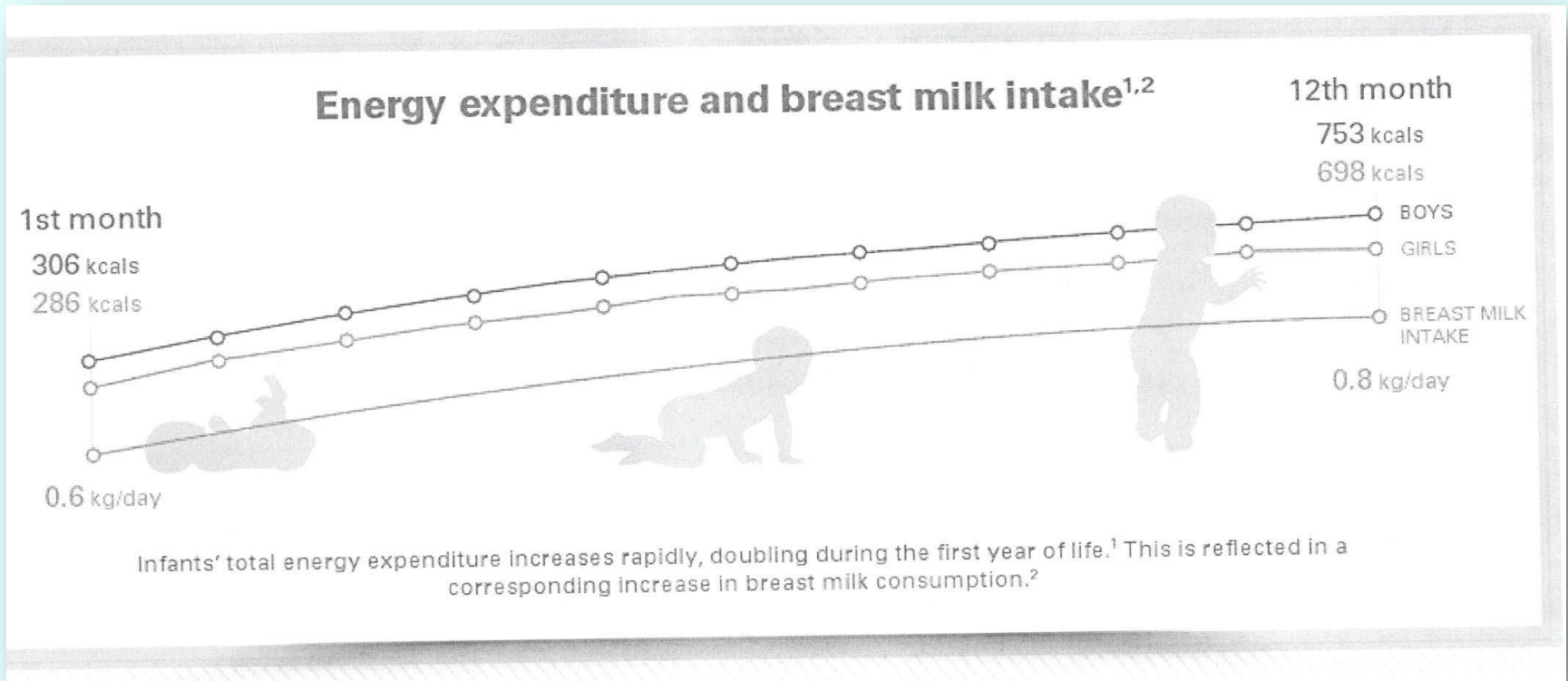

Az anyatej fehérjetartalmának változása a laktáció alatt

Az anyatej fehérjetartalma igazodik a csecsemő fiziológiás igényéhez, a laktáció során csökkenő mértékű, az egészséges csecsemő összenergiabevitelének, tápláléktérfogatának megfelelő fehérjemennyiséget biztosít.

A csecsemő energiaigénye és az anyatejfogyasztás összehasonlítása

Az anyatej bioaktív anyagai és azok hatásai

Sec IgA	spec atigén-célpont, fertőzés ellen
laktoferrin	Immunmoduláns, vaskötés, bélboholy trofikus anyaga
Lizozim	Antibakteriális hatás
Béta-kazein	Antiadhéziós, bélflórát kedvezően befolyásoló
Citokinek	Gyulladásellenes, epitel barrier javító
Növekedési faktorok Epidermális GF Fibroblast GF Idegi GF	Bélrendszeri epitélium növekedés Epiteliális sejtnövelő neuronsejtnövelő
Enzimek: PAF acetilkolineszteráz Glutation peroxidáz	PAF gátlás lipidperoxidáció
Vitaminok: A, E, C Nukleotidok Glutamin	Kevés K vitamin Vékonybél boholyszerkezet növekedése

Anyatejes táplálás - védelem az allergia és a fertőző betegségek ellen

Sec. IgA

Laktoferrin

Lizozim

Lactobacillus bifidus, oligoszaharidok
(FOS/GOS)

Leukociták

Hosszantartó anyatejes táplálás megelőző szerepű a

IDDM I.

Inzulinrezisztencia szindróma

colitis ulcerosa, Crohn betegség

lymphoma,

allergiás, atópiás betegségek

esetében

Egyéb fiziológiai kedvező hatás

Víztartalom: 85-87 %   megfelelő hidrálás

Alacsony renalis Na terhelés

Változó összetétel   igazodás az igényekhez
                                 táplálkozási ütem szabályozó

Szoptatás kontraindikációi

Absolut

anyai

aktív TBC

AIDS

magzati

nyelési képtelenség

nyelőcső atresia

biz. anyagcsere betegség

Relatív

Ha nincs vagy nem elég az anyatej,
vagy a szoptatás kontraindikált

Tápszeres pótlásra van szükség!

Nem anyatejes csecsemőtáplálás

Egészséges csecsemőnek

anyatej pótló (1)

elválasztó „follow on” (2)

baba tejek (3)

Speciális tápszerek

- Hidrolizált tápszerek gyengén - megelőzésre, extenzíven-terápiásan
- Szója alapú tápszerek methionin és Ca komplettált+ taurin és carnitin
- Egyéb fehérje alapú
- Aminosav alapú
- Alacsony lactose tartalmú
- Antireflux
- Semielementáris
- Anyagcserebetegségre adaptált
- Emészthetőséget javító formák

Szolid táplálék bevezetésének szempontjai 1.

- Nem kizárólagos anyatejes táplálás 1 (2) éves korig
- Vas szükséglet kielégítése kizárólagos anyatejes táplálással nem lehetséges 6 hónapos kortól
- Tradicionális vs. gyári bébi étel (Fe,Ca,Zn)?

Szolid táplálék bevezetésének szempontjai 2.

- Glutén bevezetése az anyatejes táplálás ideje alatt (min. 17 hét, max. 6 hónaptól)
- Idegen fehérjével szenzitizáció fokozottan érzékeny csecsemőkön

Szolid táplálék bevezetésének szempontjai 3.

- Változatos táplálás, íz-preferencia kialakítása
- Növekedés mutatói
- Elhízás megelőzése
- Emésztési zavarok megelőzése,
- Megfelelő széklethabitus

Az anyatejes táplálás, mint GOLD STANDARD

a női tej fehérje tartalma	11,7 g/l	}	EAR v. ER
fehérjeigény 0 – 6 hó	1,52 g/kg/nap		
7 – 12 hó	1,00 g/kg/nap		

Táplálkozási formák

